POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1.25 DIN

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 29 • Maribor, četrtek, dne 9. marca 1939 • Leto XIV

Ali se bližamo novi gospodarski krizi?

Delavstvu v razmišljanje.

Zasilna, javna in druga večja dela, ki jih opravljajo dežele, občine in druge javne korporacije, je zahtevalo predvsem socialistično delavstvo, ko je nastopala gospodarska kriza in je število nezaposlenih naraščalo. Namen te inicijative je bil, da se nezaposlene delavce zaposli, dokler se ne urede druga vprašanja, ki bi utegnila nezaposlenost odpraviti vsaj znosno.

Mednarodni urad dela je šel še dalje. Generalni ravnatelj urada je v svojem poročilu o nezaposlenosti izjavil, da je treba javna in splošnokoristna velika dela organizirati **in financirati mednarodno,** ker se kriza nezaposlenosti ne bo dala omiliti za daljšo dobo. Poročevalec je tudi potrdil, da je **skrajšanje delovnega časa,** ki ga zagovarjajo socialistična gibanja, eminentne važnosti.

V mednarodnem uradu dela so sprejeli nekaj resolucij. Očividno pa je, da kapitalistične države ne žele, da bi se kriza reševala na ta dva načina. Zato tudi mednarodni urad dela v tem oziru ni mogel napraviti pozitivnih sklepov in ukrepov.

Najnovejša poročila pa nas strašijo, da se nahajamo **pred novim valom gospodarske krize.** Celo pri nas se pokazuje polagoma gospodarska reakcija. Hujše je pa drugod.

Tako je na primer Roosevelt zahteval od kongresa za pobijanje nezaposlenosti okoli 700 milijonov dolarjev, ki bi služili deloma za investicije deloma za podpore. Dovolili so mu 100 milijonov manj, na kar je Roosevelt, ki ima precej jasen pogled na gospodarske in socialne perspektive, protestiral, da so mu dovolili 100 milijonov premalo in bo zaraditega izgubilo delo **poldrudi milijon ljudi,** če se to ne popravi.

Skoraj enaka vest nam prihaja iz Anglije, kjer, kakor v Ameriki, cvete orožna industrija. Angleška poročila pravijo, da je število nezaposlenih sedaj prvič naraslo **nad 2,000.000 oseb.** Samo v zadnjem letu je število nezaposlenih poraslo za nad 200.000 nezaposlenih oseb.

Kljub grozeči gospodarski krizi pa, kakor smo zapisali že tudi mi, **se delovni čas povsod podaljšuje.** V Ženevi v mednarodnem uradu dela ne morejo uveljaviti vsaj za glavne industrije osemurnika, čeprav že debatirajo o njem nekaj let, ker kapitalisti trdijo, da se v nekaterih deželah **redni delovnik podaljšuje na 10 in 12 ur, izredni pa celo na 16 ur dnevno.** V diktatorskih deželah sploh ni delovnega časa, dela se po potrebi. Seveda iz teh dežel nimamo statistike o nezaposlenosti.

Velika mednarodna dela se ne morejo organizirati. Mala javna dela, pri katerih se ne more delavec v redu preskrbovati, in tudi večja, bodo pošla. Kaj naj se zgodi potem?

To je ena najvažnejših skrbi za delavstvo. Važna skrb je pa tudi za gospodo, ki je današnji svet zapeljala v to strašno mizerijo, ki jo brezsrčno prezira. Od te strani ne bo pomoči. Zakaj dosedanja moč je le začasna in kakor kaže malenkostna. Tu je treba **učinkovitejših družabnih reform, predvsem skrajšanje delovnega časa,** kolikor je potreba, da bo vse delavstvo in nameščenstvo zaposleno. **Zločin je namreč, da ljudje gladujejo in umirajo v pomanjkanju, ko imamo življenjskih potrebščin preveč in bi človeštvo lahko udobneje živelo.**

Problem mora študirati delavstvo samo in se boriti za njega pametno rešitev. Zato imamo organizacije. Delavstvo mora na celi črti usmeriti svojo politiko in delovanje v tem pravcu.

Reakcija naj ga ne moti, ker je le prehodnega pomena.

Kar na delo - proti reakciji!

Nič se bati, nič oklevati!

Narod, ki ima kaj samostojnega življenja v sebi, ne propade. Kdor nima poguma in ne zna ceniti svojega duha in svoje ustvarjajoče sile, seveda ni sposoben za samostojno življenje. Med takim narodom, ki se ne zaveda svojih sposobnosti, prav lahko zavlada otopelost ali obup, da se slepo vdaja usodi, ki mu jo lahko diktira tudi kos polena, če pride v roke močnejšemu.

V tem v bistvu obstoja reakcija, ki danes roji po glavah nekaterih ljudi.

Izgovarjamo se radi na socialno bedo in obupanost ljudi, na kulturno zaostalost in zavoženo kulturo človeštva. — Tudi v tem je nekaj resnice. Glavno je pa le, da so ljudje izgubili svojo samostojnost, postali nesposobni v ustvarjanju ter se zaraditega oklepajo vsake šibke besedne bilke kakor tisti, ki se potaplja in misli, da ga bo bilka rešila.

In to, kar velja za človeka, za človeštvo, to velja tudi za delavski razred. Tudi delavstvo hoče potopiti kapitalizem v mlaki svoje oblasti in mu zadati smrt svobodne misli, volje in dejanja. — Posreči se kapitalizmu to, če se bo delavstvo lovilo le za bilke in se ne oprlo na trdna tla s svojo krepko nogo ter se izkobacalo iz mlake, v katero ga vleče na novo se porajajoča kulturna zmota, ki je človeštvo deloma že oropala samostojne in samorasle življenjske sile in zavesti.

Proti temu zlu je najboljši pomoček kar najagilneje kulturno delo. Kulturno delo mora biti zasnovano na najširši podlagi. Obsegati mora prosvetno in praktično kulturo. Vse to pa zahteva najboljših kulturnih delavcev ob skrajni in nesebični požrtvovalnosti. Noben napor, nobena žrtev ni prevelika.

To delo naj prično podrobno izvajati vse naše kulturne in strokovne organizacije kakor tudi vsi za zdravo kulturno delo sposobni izobraženci!

• • •

Iz narodne skupščine

Po načelnem glasovanju o proračunu.

Pri glasovanju o proračunu v narodni skupščini v načelu je glasovalo za proračun 281 poslancev. Pred glasovanjem je zapustilo zbornico 23 dr. Stojadinovićevih poslancev.

Za predsednika kluba poslancev JRZ je bil izvoljen Vojko Cvrkić, minister brez portfelja. V novi upravi kluba ni dr. Stojadinovića, ki je bil nosilec liste pri volitvah in so vsi poslanci kandidirali samo z njegovim pristankom. Narodna skupščina je nadalje razpravljala o proračunih posameznih ministrov in jih sprejela brez posebno dolgih debat z ozirom na to, ker se mudi, da bo proračun odobren do konca meseca v narodni skupščini in senatu.

Korzika, Tunis, Džibuti

Mussolini se odreka tem zahtevam.

V svetu je nastalo veliko razburjenje, ko so se pojavili glasovi, da bo zahtevala Italija od Francije otok Korziko, afriški Tunis in pokrajino Džibuti v Afriki, od koder vodi železnica v glavno mesto Abesinije, Adis Abbebo.

Francija je na te zahteve odgovorila z odločnim ne. Potem so sledile solidarnostne izjave Anglije in Zedinjenih držav, na drugi strani pa solidarnostna izjava Hitlerja, ki je rekel, da bo Nemčija podprla italijanske zahteve in naj si bo tudi z orožjem.

Odločitev bi imela pasti ob priliki zasedanja velikega fašističnega sveta pred več kot enim mesecem. Toda ne samo, da je odpadla običajna manifestacija v Rimu, ki se je doslej vršila še pred vsakim zasedanjem te vrhovne instance italijanskega fašizma, tudi Mussolinijev govor na zasedanju ni bil objavljen.

Nato so napovedovali odločitev za mesec marec, ko se bo 23. t. m. sestal korporacijski parlament v Rimu. Kakor pa razglašajo, Mussolini tudi to pot ne bo govoril.

Med tem so se vršila posvetovanja med predstavniki fašistične Nemčije in Italije. Zaključek teh posvetovanj je razodel nemški tisk, ki pravi, da se bo Italija samo pogajala s Francijo za znižanje prevoznih tarif skozi Sueški prekop, za svobodno luko v Džibutiju in za enakopravnost Italijanov v Tunisu.

Obenem so prenehale demonstracije italijanskih fašistov, ki so doslej v zboru vzklikali: Korzika, Tunis, Džibuti!

Belgija pred volitvami v parlament in senat

Volitve dne 2. aprila 1939.

Belgijska koalicijska vlada pod vodstvom Pierlota (katolik), v kateri so sedaj po Spaakovi vladni krizi socialisti in katoliki, je soglasno sklenila razpust parlament in razpis volitev, ki se bodo vršile dne 2. aprila t. l. Razpuščen je tudi senat.

V dosedanjem parlamentu je bilo poslancev socialistov 70, katolikov 63, liberalcev 23, reksistov (fašistov) 21, Flamcev 21, flamskih nacionalistov 16 in 9 komunistov, skupaj torej 202 poslanca.

Poizkusi za sestavo nove vlade zaradi različnih naziranj med katoliki se niso posrečili. Posebnih izprememb pa tudi volitve verjetno ne prineso.

Belgijski kralj hoče, da vlada ustavnost

Ob razpustu parlamenta je belgijski kralj pisal pismo predsedniku vlade Pierlotu, v katerim pravi med drugim:

V trenutku, ko smo se trudili, da bi se okreplia narodna edinost, predstavlja sklep razpusta parlamenta dejanje izredne resnosti. Država je prišla v ta položaj zaradi političnih nasprotstev v zadnjih letih, ki so bila vedno hujša, tako da je več vlad doživelo neuspehe. — Kakor sem na žalost v teku zadnje seje vlade ugotovil, so bila ustavna načela, ki so bila dozdaj jamstvo za trdnost naših ustanov, mnogokrat kršena ter je bil vladar države večkrat prisiljen odobriti sklepe, ki so bili sprejeti brez parlamenta. Vladar države zaradi tega ni mogel več opravljati svoje dolžnosti brez soodgovornosti parlamenta. Zato se obrača kralj preko Pierlota na ljudstvo ter zahteva od Belgijcev, da pripomorejo k ureditvi razmer v času, ko imajo mednarodna vprašanja usodno važnost. Belgija se nahaja v rokah Belgijcev. — Belgija bo pri prihodnjih volitvah dala tako narodno predstavništvo, ki bo čuvalo narodno edinstvo in moralni ugled Belgije.

Predsednik rumunske vlade je umrl

Patriarh Miron Christea je umrl v Cannesu.

Predsednik rumunske vlade patriarh Miron Christea je v pondeljek umrl v Cannesu v Franciji, kjer se je zdravil. Dobil je pljučnico, ki je zaradi oslabelosti srca ni prebolel.

Za predsednika rumunske vlade je kralj imenoval Calinesca, dosedanjega notranjega ministra. Novi predsednik vlade je obenem notranji in vojni minister.

Calinescu je znan po svojem odločnem razračunavanju z »Železno gardo«.

Slovaki so se premislili

Ostali bodo raje v sklopu ČSR.

Protičeška gonja in razne druge samolastnosti, ki so si jih dovolili predstavniki katoliške slovaške stranke, so napotile češko vlado, da je zahtevala od slovaške vlade izjavo, ali Slovaki sploh še mislijo ostati v državni skupnosti ali ne. Čehi so se naveličali, da bi samo plačevali za Slovake, ti pa bi hodili svoja pota. Na odločno postavljeno vprašanje je slovaška vlada odgovorila, da ne misli na izstop Slovakov iz skupne državne zajednice.

Tudi v Podkarpatski Ukrajini razčiščujejo

Monsignor Vološin v Podkarpatski Ukrajini je po vzgledu Slovakov nameraval igrati s Prago podobno igro. — Tudi tu je sedaj prišlo do razčiščenja. Češki general Prchala je prevzel v vladi Podkarpatske Ukrajine tri ministrstva, v katerih je osredotočena oblast.

Pokojninsko zavarovanje novinarjev

pred uresničitvijo.

Vlada je v soboto sklenila, da predloži s finančnim zakonom v odobritev naredbo o pokojninskem zavarovanju novinarjev. Naredba bo nato objavljena v »Službenih Novinah«.

Nova vlada v republikanski Španiji

Oblast je prevzela vlada z generalom Miajo na čelu.

V republikanski Španiji je prišlo do nepričakovanih dogodkov.

Del vojaških poveljnikov pod vodstvom polkovnika Casade je izsilil odstop vlade dr. Negrina, nakar se je ustanovil šestčlanski narodnoobrambni svet, ki je prevzel državne posle.

Dr. Negrinovi vladi so očitali, da je odgovorna za poraz v Kataloniji in nesposobna voditi svoje posle.

Negrin se ni niti najmanj upiral zahtevi vojaških poveljnikov, temveč je obvestil predsednika parlamenta Martineza Baria, ki je začasno tudi predsednik republike in se mudi v Parizu, da odstopa. Polkovnik Casade pa je istočasno zaprosil Martineza Baria, da potrdi njegovo vlado, kar je ta tudi storil. Casada je potem zaprosil generala Miajo, da prevzame vodstvo narodnoobrambnega sveta in se je Miaja povabilu tudi odzval.

Boj vse dotlej, dokler se ne sklene časten mir!

Polkovnik Casado je po sestavi vlade narodne obrambe govoril po radiju in rekel: »Borili se bomo vse dotlej, dokler bo mogoče skleniti časten mir. Španski narod se bori za svojo neodvisnost in se bo boril, dokler mu mir ne bo ponuden. Ali mir ali pa vojna do poslednjega diha. Španija Špancem, živela republika!«

Nova vlada brez komunistov.

Vesti iz Madrida javljajo, da v novi vladi ni komunistov. Izgleda, da je nastop generalitete deloma naperjen tudi proti njim. Poročila pravijo, da je hiša v kateri se nahaja vodstvo komunistične stranke v Madridu, zastražena po vojaštvu, ki pušča v njo samo strankine funkcionarje.

Zakaj je moral Negrin odstopiti.

V razmerah, kakršne so sedaj v republikanski Španiji, odstop vlade ni nič čudnega. Saj smo videli v svetovni vojni, kaj se je dogajalo v Avstriji in Nemčiji, ko je šla vojna h koncu. Dr. Negrin je socialist. Kakšne cilje je zasledoval v svoji politiki in kako si je predstavljal zaključek španske državljanske vojne, je seveda težko reči. Vsak minister pa odgovarja za to, kar se zgodi v času, ko je na vladi, pa če je kriv ali ne. Ponavadi so v takih prilikah razmere močnejše od dobre volje posameznikov. Obtežen z odgovornostjo se je moral Negrin umakniti. Z njegovim odhodom je vsekakor sporazumna tudi socialistična stranka, ki se je izrekla za sodelovanje z narodno obrambnim svetom, v katerem sodeluje strankin prvak Besterio.

Upor v Cartageni.

Kakor smo že zadnjič poročali, so se v Cartageni polastili pristaši generala Franca radio oddajne postaje in sporočili, da je Cartagena v rokah francovcev. Izgleda, da je pri tem uporu, toda na svoj način, sodelovala deloma tudi mornarica, zlasti križarke »Cervantes«, »Libertad« in »Mendez Munez«, ki so po zadušitvi upora odplule v francoski Tunis, v Bizerto, kjer so se posadke predale francoskim oblastim.

Ako bi se bile te ladje borile na strani nacistov, bi seveda ne pobegnile v Francijo, ampak k Francu.

In kaj pravijo v Burgosu?

V Burgosu niso s preokretom v Madridu prav nič zadovolini, najmanj seveda z izjavo polkovnika Casade, ki pravi, da bodo republikanci položili orožje samo tedaj, ako se jim zagotovi časten mir.

Franco izjavlja, da ne sprejema nobenih pogojev, ampak zahteva brezpogojno predajo. V Burgosu tudi trdijo, da bodo zavzeli Madrid kakor so Barcelono, ako republikanci takoj ne pristanejo na Francovo zahtevo.

Posvetovanja med predsednikom španske republike in francoskimi ter angleškimi diplomati

Predsednik španske republike Martinez Bario se nahaja v Parizu. Med tem, ko se zagotavlja, da sta Francija in Anglija prekinili vse zveze z republikansko Španijo, po ugotavljajo listi, da se vrše neprestani razgovori med predstavniki francoskega in angleškega zunanjega ministrstva in Martinezom Bariom v Parizu. Nekateri listi celo trdijo, da so tudi spremembe v Španiji neposredna posledica razgovorov Martineza Baria v Parizu.

Člani obrambnega sveta.

Predsednik general Miaja, zunanje zadeve Basterio, obramba polkovnik Casado, notranje zadeve Carilo, pravda San Andres, finance Marin, prosveta Jose del Rio in promet Vals.

To in ono iz republikanske Španije.

Iz republikanske Španije prihajajo seveda najrazličnejše vesti. Ene govore o pokolju med komunisti in vladnimi četami v Madridu, druge pa nasprotno trde, da vlada tamkaj popoln mir.

O Negrinu in članih njegove vlade se zatrjuje, da so prispeli po redni poti z letali v Francijo.

Neko poročilo iz Burgosa celo trdi, da so se že začela pogajanja med republikansko in Francovo vlado.

Doma in po svetu

Vse mogoče davčne olajšave so zahetvali poslanci od finančnega ministra v debati o proračunu, nihče se pa ni spomnil, da bi bilo treba zahtevati temeljito revizijo davčne lestvice za uslužbenski davek in predvsem zvišanje davka prostega eksistenčnega minimuma.

Minister prosvete Čirić o prosveti. V svojem govoru v proračunski debati v prosveti je rekel minister Čirić: Prosveta v državi nudi isto sliko kot Beograd, kjer je poleg sijajnih palač kopica raztrganih bajt. — Treba je urediti razmere, da se ne bo smatralo gotovih krajev za Sibirijo, kamor se pošiljajo učitelji za kazen. Novih gimnazij ne kaže ustanavljati, ker se učni načrt gimnazij nahaja pred katastrofo. To kar se danes nazivlja gminazija, je karikatura. — Poleg tega je pa še pripomnil, da je velik nedostatek, ker se v besedilih priseg za poslance ne omenja boga, da skupščina izgleda kot skupščina brezbožnikov.

Gospod poslanec JRZ in kaplan Gabrovšek, je izjavil v parlamentu, da ni treba novih volitev. Da je to njegova želja, radi verjamemo.

Uradniki zunanjega ministrstva, ki so bili odpuščeni zaradi volitev v narodno skupščino z dne 11. decembra se zopet sprejemajo v službo, kakor je odredil minister za zunanjo politiko.

Volitve v Pokojninski zavod so razpisane. »Jutro« in Slovenec« objavljata skupen proglas združenega akcijskega odbora, ki sta ga podpisala Rudolf Smersu, narodni poslanec JRZ in predsednik Društva zasebnih nameščencev Joško Zemljič, predsednik zveze društev zasebnih nameščencev.

Nezakonskih otrok je bilo rojenih 1937 v Jugoslaviji — 22.511, to je pet odstotkov vseh novorojencev. Največ nezakonskih otrok je v savski in dravski banovini, in sicer 12 odst., v dunavski 10 odst., v savski 8 odst., v Beogradu 11 odst., v moravski 4 odst., v vrbaski in primorski 2 odst., vardarski in zetski po 1 odst. List, ki prinaša to poročilo, govori o višini morale in dostavlja, da je umrljivost nezakonskih otrok največja.

Kongres lige proti tuberkulozi se bo vršil 28. do 30. maja t. l. v Lipiku. Državnim uradnikom in zdravnikom je za navedene tri dni odobren dopust.

Plavi in zeleni so se znašli v bratskem objemu! Čestitamo!

Konferenca širšega odbora socialistične stranke se je te dni vršila v Parizu. Konferenca se je bavila predvsem z inicijativo, da se skliče splošna mirovna konferenca.

Franco je dolžan Italiji nad osem milijard lir. Po italijanskih vesteh še dolguje general Franco Italiji za vojaško pomoč nad osem milijard lir. Za italijansko gospodarstvo je znesek jako pomemben.

Premajhno pokopališče in mrtvašnica. V Eisenerzu v bivši Avstriji so pričeli s konpanjem železne rude na veliko, odkar je Nemčija zasedla te kraje. V Eisenerz je bilo poslanih že doslej mnogo delavcev, prišli bodo pa še novi. Dotok priseljencev pa je sprožil drugo vprašanje, o katerem bi človek mislil, da nima nobene zveze s prvim, t. j. vprašanje pokopališča. Pokopališče v Eisenerzu je majhno, zlasti majhna je mrtvašnica, v kateri more ležati le po en sam mrtvec. Vsled dotoka novih delavcev in pomnožitve prebivalcev je nastala mnogo večja umrljivost. V rudniku se množe smrtne nesreče, ker mnogo ljudi ni vajenih na rudarsko delo in še manj na hiter tempo, pri katerem človek ne more dovolj paziti na sebe. — V teku enega meseca se je pri rudniku smrtno ponesrečilo 16 delavcev. Pokopališče je sedaj že vse prekopano. Kosti davno umrlih pokojnikov leže naokrog, ker morajo prekopati vedno več starih grobov, da lahko polože vanje nove mrtvece. Uprava občine je radi teh razmer prisiljena, da bo zgradila krematorij in je v to svrho že vse pripravljeno.

Šolarji v Nemčiji bodo pisali na tablice iz umetne tvarine. Kateremu izmed nas, ki smo hodili v šolo ni znana tablica iz škriljevca, na katero smo pisali s kamenčki in potem napisano zopet izbrisali, dokler nismo bili v pisanju toliko sigurni, da smo smeli pričeti packati po papirju. Tudi v Nemčiji so imeli v ljudskih šolah doslej uvedene take tablice. Sedaj pa prihaja vest, da bodo te tablice zamenjali s tablicami iz neke bele umetne tvarine, kot sredstvo za pisanje pa bodo uporabljali oglje. Škriljevec, iz katerega izdelujejo tablice, vsebuje kamenito olje, ki ga v Nemčiji primanjkuje, zato ne morejo več dovoliti, da bi sa ga uporabljalo za izdelovanje šolskih tablic.

Nadomestno pijačo za vino in žganje obeta nemškim delavcem vodja nemške delovne fronte dr. Ley. Pravi, da vino in žganje preveč slabita moč delavca.

Iz Češkoslovaške

Ljudstvo tako misli — ljudstvo hoče to.

Češki časopisi in revije neprestano citirajo, kaj je svoj čas napisal njihov znameniti pisatelj in novinar Karel Havlíček. Navadno citirajo časopisi Havlička brez vsakega komentarja. »Narodni denik« v Brnu je ponatisnil sledeči izrek Havlička, ki je zapisal to že pred 90. leti:

»Pri nas imamo še eno vrsto demokratov, h katerim pa ne spadamo mi in nočemo biti pri njih — namreč takšne, ki sicer vedno govorijo o ljudstvu, ampak smatrajo samo sebe za ljudstvo. Ti gospodje demokrati ne rečejo nikdar tako kot drugi pošteni ljudje: »Jaz tako mislim, jaz to hočem!« — ampak vedno hinavsko govorijo: »Ljudstvo tako misli, ljudstvo to hoče«, toda pozabijo vedno ljudstvo vprašati, če res tako misli, če res to hoče.«

»Še en časopis ustavljen.« Pod tem naslovom poroča »Narodni Prace«: »Taborski časopis »Most« je okrajni urad v Taboru ustavil. Izdajatelj Miksa se je sicer pritožil na Deželni urad, ki pa je njegovo pritožbo zavrnil. Ustavljen časopis je branil dr. Beneša.«

Vodja češkoslovaških fašistov general Gayda, ki je bil pod bivšim prezidentom dr. Benešom degradiran, je bil od sedanjega prezidenta dr. Hache sprejet v avdijenco in se domneva, da bo zopet rehabilitiran.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost

C. Nordhoff in J. N. Hall: 29

HURIKAN

Zdajci je na vzhodnem koncu malega otoka zapel petelin in kmalu nato so se vmešali v ta koncert vsi petelini kar jih je premogel otok. Maina ptički, ki so gnezdili na puraunovem drevesu za de Laagejevo stanovanjsko hišo so se prebudili vsi hkratu in pozdravili veselo cvrčeč bližajoči se dan. Počasi se je jelo svitati...

V dveh hišah naselbine so bili spali to noč zelo malo. Poglavar kakor tudi njegov brat Tavi sta bila pridno na delu, da pripravita vse potrebno Terangiju za na pot. Pri tem je bila potrebna zelo velika previdnost. V krilu temne noči sta znosila skupaj zalogo in posamezne kose opreme; sedaj je bilo vse skrbno skrito v Fakahauovi čolnarni.

Vse predpriprave so bile izvršene. Treba je bilo samo še počakati naslednje noči, ko bo Mako odpeljal veliki kanu proti Motu Tongi. V jutranjem mraku tretjega dne bi naj bili Terangi, Marama in njuna mala hčerka že daleč zunaj na morju, kjer bi jih z otoka ne moglo opaziti več nobeno oko.

Kljub prečuti noči je bil Tavi ob običajni uri za svojim pultom v prodajalni. Po prihodu Katopue je vedno dobro tržil; posebno zjutraj so imeli Tavi in njegovi že na pol odrasli otroci polne roke dela, da so zmogli naval odjemalcev.

Tavi je bil pravi orjak med možmi, prav tak kot Fakahau; v njegovih gostih črnih laseh je bilo opaziti le tu in tam kaj sivega. V svojem življenju je obredel mnogo sveta; že v svoji zgodnji mladosti je odšel z Manukure po morju in bilo je malo velikih obmorskih mest na svetu, ki bi jih ne bil obiskal. Nazadnje pa se je vrnil v domovino in si poiskal med otočankami svojo družico. Vendar pa se je še vedno rad spominjal vsega, kar je bil videl v širnem svetu.

Bil je nenavadno razumen mož, oster opazovalec, ki mu je na njegovih dolgih potovanjih redko kdaj kaj ušlo. V družbi s Tavijem sem preživel nešteto večerov in lahko rečem, da bi ne našel zlepa zabavnejšega in prijetnejšega družabnika kot mi je bil on vsa ta leta.

Nihče na vsem otoku ni bil bolj naklonjen Terangiju kot on in nihče tudi ne bolj vesel, ko je čul o njegovih pobegih iz ječe in vragolijah, ki jih je vedno znova zagodel policiji na Tahitiju. Bil je tako ponosen na moža svoje nečakinje kot da bi bil Terangi njegov krvni sorodnik; celo Fakahau ni bil nič bolj trdno odločen ščititi Terangija, da ne bi prišel zopet oblastim v roke.

Tega dne zjutraj, ko je naval v trgovini nekoliko popustil, se je odpravil Tavi po vaški cesti proti pokopališču.

Vaške hiše so bile raztresene kakšno miljo daleč ob edini cesti, ki se je vila ob obrežju lagune. Na vsem otočju ni bilo lepše vasi in tudi ne nobene na katero bi bili prebivalci bolj ponosni. Zelo so se brigali za njeno čistočo; odpadle palmove veje in listje so vsak dan skrbno pomedli in sežgali. Ker je bilo le malo gostega grmičja, se je nudil očesu večkrat diven razgled.

Guverner je stanoval v hiši na skrajnem zapadnem delu otoka, v bližini preliva v Koralnem vencu, ki je spajal morje z laguno. Hiša je stala na samem, najmanj sto metrov oddaljena od najbližje koče v soseščini. Tavisova trgovina in stanovanjska hiša, nizko, štirikotno leseno poslopje, ki ga je krasila na sprednji strani veranda, je stalo naravnost nasproti iz koralnih skladov napravljenemu pristaniškemu nasipu, ob katerem je pristajala jadrnica. Nekoliko bolj proti zapadu je stala hiša poglavarja in njej nasproti, onkraj ceste, pa s slamo krita hišica Mama Rue. Nekoliko dalje od tod je vodila pot do neke vsedline, ki se je vlekla od severnega do južnega dela otoka in je preko nje vodil majhen most, ker so bila tla v njej mokra in močvirna. V bližini je stala cerkev, pri kateri se je odcepila pot proti severu, do pokopališča.

Mrtvi Manukurčani so počivali na samotnem kraju blizu zunanjega obrežja, tristo metrov oddaljenem od cerkve. To je bil svet kraj že dolgo poprej predno je Commodore Byron odkril otok, kajti tu je stal tempelj boga Tangaora, in tri prastara pukatea-drevesa, ki so jih nekoč zasadili njemu v čast, so rastla na tem mestu. O poganskem templju ni bilo več sledu; kamne iz njegovega obzidja so porabili za zgradbo cerkve. Toda nekaj od svečanega razpoloženja, ki je nekoč obdajalo to staro sveto mesto, je počivalo še sedaj nad tem krajem, kot da bi bog očeta Pavla trpel prisotnost starih bogov...

Čisto blizu so bile koralne čeri ob katere so se zaganjali morski valovi in se razpenjeni razblinjali v meglo, ki se je zasvetila od časa do časa v mavričnih barvah. Razen starih dreves in zelenega somraka pod njimi, je bilo pokopališče čisto belo: bel je bil koralni pesek, belo nizko obzidje, belo cvetoče grmičje, beli spomeniki, celo strašeče lastovke, ki so se tavale po zraku, podobne drobnim, neslišnim duhom, so bile bele kot sneg...

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

HRASTNIK

Akademija gojenk gospodinjske nadaljevalne šole v Hrastniku se bo vršila v nedeljo, dne 12. marca ob 16. uri v dvorani Konzumnega društva rudarjev. Na sporedu so dramski prizori, petje, recitacije in šaljivi nastopi. Sodeluje 32 učenk dekliške šole in gojenke Gospodinjske nadaljevalne šole v Hrastniku. Čisti dobiček je namenjen revnim otrokom. Delavci, udeležite se prireditve s svojimi družinami!

Lepo uspeli koncert »Rudarske godbe na pihala«. V nedeljo, dne 5. t. m. je priredila »Rudarska godba na pihala« v dvorani »Delavskega doma« svoj običajni letni koncert. Spored je obsegal 10 točk iz domače in tuje glasbene literature. Vse točke so bile presenetljivo dobro izvajane, zlasti pa so po svoji dobri izvedbi ugajale: Linke-jeve »Kresničice«, Rubinsteinova »Romanca«, Pahor-jev »Slovenski svet« in Vojtičke »Godbeni oznanjevalec«. Godba, ki šteje 27 mož, je lepo vigrana in zveni zlasti mehko v bas-krilnih rogovih, pa tudi kot celota se čuje lepo harmonično. Dvorana je bila nabito polna, kar je dokaz, da si delavstvo sličnih prireditev želi še večkrat. K lepo uspelemu koncertu, ki je pokazal tako lep napredek »Rudarski godbi na pihala«, predvsem pa njenemu agilnemu kapelniku s. Komlancu najiskreneje čestitamo in kličemo: »S kulturnim delom k soncu, k svobodi!«

KRANJ

Predavanje o delavski zaščiti, pomenu del. strokovne in kulturne organizacije ter delavskem tisku se bo vršilo pod okriljem »Vzajemnosti« v nedeljo 12. t. m. ob 9. uri v »Cankarjevem domu«. Predavata ss.: dr. Reisman in Jelen. Sodrugi in sodružice, predvsem naročniki »Delavske Politike«, udeležite se predavanja ter agitirajte za čim lepši obisk!

Ljudska univerza. V četrtek, dne 9. t. m. ob pol 21. uri priredi Ljudska univerza v spomin 90. letnice smrti pesnika Prešerna, v veliki dvorani Narodnega doma Prešernov večer. Na sporedu so solospevi operne pevke gdč. Vere Majdičeve »Nezakonska mati« in »Ukazi«; predavanje dr. Slodnjaka o Prešernu; recitacije ter pesmi »Luna sije« in »Zdravica«, katere zapojeta skupno pev. zbora Sokola in »Sloge«. — Za Cankarjevim večerom bo to drugi pomembnejši večer Ljudske univerze, ki zasluži, da ga poseti vsa narodno zavedna javnost. Cene sedežev od din 4 do din 10, stojišče din 2, za dijake din 1.

Zveza privatnih namešečncev bo imela v nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 10. uri svoj redni občni zbor v hotelu »Stara pošta«.

Esperantsko društvo »Zelena zvezda« bo imelo v nedeljo, dne 12. marca ob 10. uri v gimnaziji svoj redni občni zbor. Vsi, ki se zanimate za esperantsko gibanje, ste vljudno vabljeni, da se občnega zbora udeležite in pristopite k društvu.

JESENICE

Volilne kazni in bivši jeseniški kaplan Gabrovšek. Danes so jeseniški »kaznjenci« obsojeni zaradi volilne borbe z začudenjem čitali v »Slovencu« o govoru bivšega jeseniškega kaplana, sedanjega ravnatelja Zadružne zveze in narodnega poslanca g. Gabrovška. Zlasti poglavje o nepotrebnosti črtanja političnih kazni jih je začudilo in res ne vedo ali je možno, da je slovenski poslanec-duhovnik tako govoril. Kaj se g. poslanec-duhovnik ne zaveda, da kasnejša amnestija nima nobenega pomena? Kaj ne ve, da morajo danes plačevati ubogi tovarniški delavci za to, ker pač niso volili Stojadinovićeve liste, kazni globe in če drugega ne — kolke za pritožbe in tožbe na upravna sodišča, da stvar zadržijo ali pa preprečijo, da se jim ne zgodi politična krivica? In to zato, ker pač niso bili somišljeniki dr. Stojadinovića, [illegible] Gospod kaplan in narodni poslanec: Tako početje je daleč od pravičnosti, daleč od človekoljubja in posebno daleč še od pojma krščanstva, katerega glasnik in učitelj bi vi morali biti. —

GUŠTANJ

SMRJ sklenil dodatek h kolektivni pogodbi v jeklarni. Dne 3. t. m. se je vodila razprava v jeklarni Jurija grofa Thurnskega na Ravnah in je bil sklenjen dodatek h kolektivni pogodbi za obrat martinarne. Z dodatkom h kolektivni pogodbi je doseženo zvišanje delavskih plač za 10%, kakor tudi gotove naturalne dajatve. Delavstvo organizirano v SMRJ je zastopal oblastni tajnik s. M. Šovljanski. Nadalje je dosežen sporazum, po katerem se je 3. III. pričela razprava za težaški akord za obrat martinarne, kakor tudi splošna revizija obstoječe kolektivne pogodbe. Še en dokaz uspeha organiziranega delavstva! Še en dokaz, da je edino SMRJ resni zastopnik kovinarjev in branilec njih interesov! Kovinarji, združimo se vsi v svoji zvezi SMRJ, potom katere edino si moremo priboriti boljše življenje in lepšo bodočnost! — **Kovinarji naprej!**

STUDENCI PRI MARIBORU

Ljudska univerza. V četrtek, dne 9. marca ob 19. uri bo predaval pisatelj Miško Kranjec o **problemih slovenskega slovstva,** v kolikor naj zanimajo tudi slovenskega delovnega človeka. K temu zanimivemu večeru so vsi prijatelji studenške Ljudske univerze vabljeni. Istočasno bo prirejena razstava Kranjčevih del. Tudi novice v besedi in sliki! Vstopnine ni.

POBREŽJE PRI MARIBORU

Dramska predstava. »Vzajemnost« priredi v nedeljo, dne 12. t. m. z začetkom ob pol 8. uri zvečer v novi Sokolski dvorani na Pobrežju Nušićevo komedijo »Narodni poslanec«. Obilo smeha in zabave. Vabljeni vsi. — Odbor.

LJUBLJANA

Ljubljana in industrija. Na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta je bila stavljena interpelacija glede podpiranja industrije potom občine ki se lahko vrši na različne načine. Tako s pocenitvijo pogonske sile, luči, ugodno dobavo zemljišča ali olajšavami pri davščinah. O tem vprašanju se je že mnogokrat razpravljalo, toda brez izrazitega uspeha. Tudi na to interpelacijo, občinski svet ni dobil pozitivnega odgovora. In kaj je s to stvarjo? Vsaka občina mora v svojem interesu nuditi gospodarstvu največje ugodnosti. Tembolj pa pri nas, ker se industrija seli od nas, ki smo pasivna dežela glede prehrane. Tudi ne more biti merodajno za občino, če je to tuja ali domača industrija. Zakaj, če nimamo domačega kapitala, je prav, da prihaja tuji kapital in razvije gospodarstvo, da bodo naši ljudje mogli delati in živeti. O tem vprašanju bi bila potrebna prav resna razprava, resno razmišljanje.

Nabavljalno zadrugo nameravajo ustanoviti ljubljanski gostilničarji in bodo za skupni račun kupovali kruh, meso, sadne soke, konzerve, specerijsko in kolonijalno blago ter alkoholne pijače.

MARIBOR

Kulturno delo glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev

Lepo uspeli občni zbor.

V nedeljo, dne 5. t. m. so se zbrali v spodnjih prostorih hotela »Orel« člani Glasbenega društva žel. delavcev in uslužbencev in popolnoma zasedli obširne prostore, kjer se je nato vršil tradicionelni občni zbor ob sviranju godbe. — Občni zbor je otvoril in vodil zaslužni sivolasi predsednik s. **Simon Gajšek,** ki je bolan in so ga morali na občni zbor pripeljati. Toplo pozdravljen od vsega članstva, je s. Gajšek podal poročilo o poslovanju in razvoju društva v minulem letu. Veliko zaslug na lepih uspehih, ki jih je dosegla železničarska godba s številnimi nastopi in prireditvami, gre predvsem agilnemu kapelniku in komponistu g. M. Schönherrju, prav tako pa tudi vrlim godbenikom in požrtvovalnim funkcionarjem.

O društvenih financah je podal poročilo blagajnik s. **Gradišnik,** tajniško poročilo pa s. **Robar,** v imenu kontrole sta poročala ss. **Pilaj** in **Močnik,** ki sta tudi predlagala podelitev razrešnice staremu odboru, ki je bila soglasno sprejeta. Prav tako je bil soglasno izvoljen novi odbor, ki ga tvorijo po večini dosedanji odborniki z agilnim predsednikom s. **Gajškom** in podpredsednikom s. **Steinekerjem** na čelu. Pri točki razno je občni zbor razpravljal o smernicah bodočega dela in zlasti priporočal, da odbor organizira izlete v delavske kraje. — Sklenjeno je bilo, da se bo tak izlet vršil v teku letošnjega leta v Trbovlje. V debati so govorili ss. **Perko, Budin, Zagernik, Brenčič, Rant** in drugi. V imenu KMO je občni zbor v toplih besedah pozdravil predsednik s. **Bibič,** ki je želel v imenu strokovnih organizacij železničarski godbi čim večji uspeh. Obenem pa je podčrtal, da strokovne organizacije pravilno cenijo delo Glasbenega društvav železniških delavcev in uslužbencev. Na željo številnih sodrugov je še spregovoril s. dr. **Reisman,** ki je v lepem govoru orisal pomen kulturnega dela, ki ga vrši železniška godba med delavstvom. Na mesto vsestranske podpore, ki bi jo zaslužilo takšno delovanje, so se društvu delale ovire s strani nasprotnikov, kar pa ni omajalo trdne volje in vztrajnosti odbora, godbenikov in kapelnika. Čestital je društvu k lepim uspehom in pozval članstvo, da podpira stremljenje odbora, da bo društvo še lepše uspevalo. Tudi ob tej priliki se je priglasilo nekaj naročnikov na »Delavsko Politiko«. Godba pod taktirko kapelnika gosp. Schönherrja je pridno svirala, zlasti po občnem zboru, ko se je razvila prijetna zabava, ki je trajala do pozno v noč.

Naslednje predavanje »Vzajemnosti« se bo vršilo danes, v sredo dne 8. t. m. ob 8. uri zv. v dvorani Delavske zlornice: na tem predavaju bo prof. Leon Detela razlagal »Pasteurjevo zdravljenje«. Ker o tej temi sploh še ni bilo govora na naših predavanjih, se pričakuje, da bo vzbudilo med delavstvom zanimanje.

Predavanje o delavskem gibanju na bivšem Spodnjem Štajerskem, ki ga je imel preteklo sredo, dne 1. marca g. prof. Baš pod okriljem »Vzajemnosti« v Delavski zbornici, je bilo zelo zanimivo in poučno. Predavatelj je takoj v pričetku svojih izvajanj omenil, da zgodovina delavskega gibanja v naših krajih še dolgo ni dodocela raziskana, ampak da so znane samo podrobnosti nekaterih večjih dogodkov. O početkih delavskega gibanja nam priča generalni obrtniški red iz l. 1732. V njem so bile določene ostre kazni za stavkarje, ki so jih zapirali ali pa pošiljali na galere, t. j. na ladje na vesla na Jadranskem morju. Predhodniki modernega delavskega gibanja so bili prav za prav neke vrste obrtniki. L. 1848. je spremenilo sliko delavskega gibanja. V Halozah n. pr. se je v tistih letih ustanovila nekakšna viničarska zadruga, ki je imela med drugim tudi nalogo, sklepati dogovore z vinogradniki glede delovnih pogojev itd. Oktroirana avstrijska ustava iz l. 1863. ni dala možnosti za razvoj strokovnih organizacij, ampak šele zakon iz l. 1868. — V Mariboru je l. 1868. ustanovil delavsko društvo neki Wiesthaler. Wiesthaler je bil odpuščeni jurist. Leta 1871. zaznamujemo v Mariboru prve stavke: krojaško, ki je zaključila s sporazumom, stavki čevljarjev in mizarjev pa sta propadli in so poborniki med stavkarji morali zapustiti mesto ter se preseliti v Trst, ki je nudil vedno zavetišče takim pregnancem. V teh letih se je v Mariboru razvijala mlinska, usnjarska in lesna industrija. Delavsko društvo v Mariboru je priznavalo enake pravice Slovencem in Nemcem in je tudi imelo nemško in slovensko zastavo. L. 1880. so pričeli pod reakcionarno Taafejevo vlado številni delavski procesi, ki so se vršili največ v Celju in v Gradcu. Volitve v državni zbor l. 1890. so prinesle presenetljiv uspeh socialni demokraciji. V Žalcu je eno tretjino volilcev glasovalo za socialno demokratičnega kandidata. Zelo začudilo je tudi veliko število socialno demokratičnih glasov v kozjanskem okraju. — 1. maja 1890. je delavstvo v železniški delavnici kljub prepovedi praznovalo 1. maj. Oblasti so podvzele velike varnostne odredbe. Naslednji dan so bili vsi delavci odpuščeni. Precej jih je tudi res ostalo na cesti. V delavskem gibanju so se udejstvovali tudi intelektualci, toda ponavadi ti ljudje niso bili ustaljeni, ampak so po par letih prav tako naglo zapustili pokret, kakor so se pojavili. Delavsko gibanje je simpatiziralo z nemško liberalno smerjo, ker so bili Slovenci konzervativno usmerjeni, t. j. protivni svobodoumnim idejam, ki jih je zagovarjal delavski pokret. V boju za svobodo, enakost in bratstvo v revolucijskem letu 1848. so se borili delavci in intelektualci. Vloga meščanov v teh bojih se zelo precenjuje. Od l. 1880. do nekako leta 1895. so bile delavske organizacije zatrte in delavsko gibanje udušeno. Po tem letu pa je začela nova doba razmaha delavskega gibanja, ki je doseglo velik uspeh leta 1907., ko je priborilo splošno, enako, tajno in proporcionalno volilno pravico. — Izvajanja predavatelja so poslušalci pozdravili z živahnim ploskanjem in predsednik s. Petejan se mu je zahvalil ter izrazil željo, da bi naj ob prvi priliki zopet predaval kaj zanimivega iz zgodovine.

Vabilo na družinski večer zaupnikov. V soboto, dne 11. marca ob 20. uri se bo vršil v gornjih prostorih hotela »Orel« družinski večer zaupnikov in organizacijskih funkcijonarjev. Tozadevna vabila so že razdeljena. Kdor ga pomotoma ni prejel, naj se zglasi v tajništvu Krajevnega Medstrokovnega Odbora. — **KMO.**

Naknadni kredit za delavce v delavnici drž. železnic. Od decembra sem so delavci v delavnici drž. železnic skoro vsakih štirinajst dni praznovali po kakšen dan ali dva, ker ni bilo dovolj kredita, da bi delavnica lahko neokrnjeno obratovala do konca proračunskega leta, t. j. do 31. marca. Kakor nam poročajo, je bil sedaj po dolgem moledovanju vendarle odobren naknadni kredit, baje 2 milijona dinarjev, tako da delavcem ne bo treba več praznovati, pa bo še ostalo par stotisočakov neporabljenih. Mogoče bi se dalo neporabljeni kredit prihraniti kot priboljšek za prihodnje leto in v ta namen sprejeti v delo nekaj novih delavcev. Dela je itak veliko in naš vozovni park je nujno potreben popravil.

Mestno kopališče je poglavje za se. Obiskovalci parne in vročezračne kopeli se že par tednov pritožujejo, da nimajo na razpolago dovolj tople vode. Baje so se zamašile dovodne cevi in jih bo treba nadomestiti; ker pa vsota preračunanih izdatkov presega znesek din 5000, bo treba s tem čakati do prihodnje seje občinskega sveta, da bo o tem sklepala [illegible] prosijo gospoda župana, naj se [illegible] usmili in čim prej skliče sejo občinskega odbora, ki bo rešila [illegible] vprašanje [illegible] Obenem pa naj se na dotični seji tudi sklene, da se v sličnih primerih smejo napraviti izdatki za popravilo proti naknadni odobritvi od strani mestnega občinskega sveta.

Nemški konzulat iz Splita se je preselil v Maribor. Razen konzula Stockela, bosta na konzulatu nastavljena še dva uradnika ter ena uradnica iz sudetskega ozemlja.

Bivši orožnik ubil orožnika. Orožnik Bajagić rodom iz Črne gore je služboval do novembra v Konjicah. Potem je bil odpuščen in se je preselil k trgovki Žučkovi v Tepanjah, ki je bila njegova izvoljenka. V ljubosumnosti pa je streljal na njo in jo lahko ranil. Nato je pobegnil. Dne 6. t. m. je prišel v Konjice. Povabil je svojega tovariša orožnika Jovkovića na razgovor, pod pogojem, da ga ne bo aretiral. Ta pa mu je po kratkem razgovoru napovedal aretacijo. Bajagić je radi tega z dvemi streli pogodil Jovkovića in ga na mestu ubil, nakar je pobegnil.

Nek osebni avtomobil je minuli torek v Stolni ulici podrl 40 letno postrežnico Marijo Bračičevo. Pri padcu se je imenovana tako hudo poškodovala, da so jo reševalci odpremili v bolnišnico.

Devetnajst obrtnih pravic je bilo meseca februarja izbrisanih pri mariborskem mestnem obrtnem uradu, na novo izdanih pa je bilo samo 14, kar kaže, da obrt pri nas zopet pada.

Ponovna razglasitev vojaškega razporeda, katerega se morajo udeležiti vsi vojaški obvezniki, ki se ga minulo nedeljo iz kakršnihkoli razlogov niso udeležili, se bo vršila v nedeljo, dne 12. t. m. od 7. do 18. ure.

Društvo za podporo revnih učencev ima dne 15. marca ob 18. uri v II. dekliški meščanski šoli svoj redni letni občni zbor.

CELJE

Ali že imaš novo poslovno knjižico? V zadnjem »Delavcu« je priobčen članek, ki obravnava novo uredbo o delavskih in nameščenskih legitimacijah. Opozarjamo vse prizadete, da si ta članek pazno prečitajo in se ravnajo po navodilih. Delavske knjižice morajo biti zamenjane za legitimacije do najpozneje 31. decembra 1939.

Legitimacijske slike *za poslovne knjižice dobite najcenejše in hitro, ako se zberete v skupinah po 5 do 6 in pridete k fotografu*

A. Perissih - Celje
Slomškov trg 4

za farno cerkvijo. Na ta način pridete do slik veliko ceneje in v najkrajšem času.

Tudi posamezniki uživajo razne ugodnosti

PTUJ

Prosvetni večer »Vzajemnosti« je zelo lepo uspel. Otvorili so ga tamburaši društva, ki so spretno odigrali več komadov, dasi še ne obstoje dolgo. Zatem je s. Tanc imel kratko predavanje o značaju in tvorcih socialne književnosti, tuje in domače, nakar je recitiral več svojih pesmi izmed katerih se je najbolj dopadla pesem »Slov. gorice«. Za njim je pisatelj Ivan Potrč čital svojo psihološko globoko zasnovano črtico »Groteska«, ki opisuje muke in trpljenje intelektualca-umetnika v današnji zmaterializirani, brezčutni človeški družbi. Sledile so deklamacije mladih članov: Al. Žlabravec je deklamiral Bezručevo »Kdo na moje mesto?«, Cilka Vnukova Slokanove »Klic žene človeštvu« in Karl Arnuš krasno Jiři Volkerjevo »O kurjačevih očeh«; zlasti slednji je kakor rojen deklamator, ki je s svojim toplim in polnim organom čudovito podal nastrojene pesmi. Nastopil je tudi govorilni zbor z neko socialno pesnitvijo, podano s čustvom. Po kratkem odmoru so člani vprizorili Uptona Sinclairja enodejanko »Vlomilec«. Sicer se je igralcem še poznalo začetništvo, vendar se je videlo, da so se poskušali vživeti v svoje vloge in se trudili jih podati kar najboljše. Številno občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo društveno dvorano, je vse nastopajoče nagradilo s toplim priznanjem in izražalo željo videti še več sličnih prireditev.

LIBOJE PRI PETROVČAH

Rudar pretepen v jami. Rudnik Liboje, last Keramične industrije d. d. Petrovče, spada med one, kjer vlada še srednjeveški absolutizem. — Zato je pa tudi z organizacijo težko, ker se vsak boji šikan. Edina vez, ki veže predstavnike podjetja in delavstvo, je praznik sv. Barbare, blagoslovljen z alkoholom. Zato ni čudno, če pride do kaj takega kot se je zgodilo pred dnevi. K pazniku F. pride kopač Š. in ga prosi za strelivo. Paznik mu ga odkloni. Nato Š. izjavi: »Ako mi ga ne daste, potem me pa ne smete šikanirati zato, če bom manj naredil.« Radi tega nastane med njima spor, v katerem paznik s karbidno svetilko nakreše rudarja po glavi, da je ves krvav. Ko potem spravijo ranjenega rudarja iz jame, prosi ta obratovodjo R., če bi smel v pisarno, da si opomore. — Obratovodja ga sune nazaj. Pričneta se ruvati in se zvalita po tleh. Nato prihiti paznik F. obratovodji na pomoč in začne tolči s pestmi in končno z nekim toporiščem po rudarju Š. Po končani bitki je šel rudar k zdravniku in se nahaja sedaj v bolniškem staležu, a podjetje ga je takoj vrglo iz službe. To naj si zapomni dotični, ki je zadnjič pisal na centralo ZRJ, da je to zadnji obračun in da bo organizacija splavala po libojski strugi in tudi tisti, ki ga bole veliki stroški uradnih komisij. Oba naj vesta, da so to posledice njihove lastne trme in pa nezavednost delavstva.

LESCE

Razmere v pletilni industriji so se od zadnjega dopisa v »Delavski Politiki« precej zboljšale, tako da dobe delavke v redu izplačano mezdo. So pa pri nas v Lescah druge stvari in to v **tovarni verig,** ki se nam ne zdijo v redu. Že delj časa se vprašujejo delavci, kako je to mogoče, da morajo vajenci, ki obvezno posečajo obrtno šolo, z delom nadoknaditi čas, ki ga prebijejo v šoli. Obisk obrtne šole se šteje v uk in je protizakonito, ako mora vajenec naslednji dan doprinašati čas, ki ga je prebil v šoli in delati po deset ali več ur. Kolektivna pogodba je tudi že precej okrnjena, intervencije zaupnikov se slabo upoštevajo. Sodrugi, tega smo sami krivi, ker je organizacija postala le dežnik, potreba bi bila, da bi delavci uvideli, da je v organizaciji moč. Kaj nam pomagajo zaupniki, kaj podružnični odbor, pa naj bo sestavljen iz najbolj agilnih in zavednih sodrugov, dokler nas je tako malo v organizaciji. Poudarjamo, tako malo, ki smo ostali razredno zavedni in zvesti strokovni organizaciji. Sodrugi, naj ne ostane to glas vpijočega v puščavi. — Skrajni čas je, da uvidimo kam plovemo!

Z izobrazbo med delavstvo!

Skupščina Delavske kulturne zveze »Vzajemnost

V nedelo, dne 5. marca je bila v Ljubljani skupščina naše kulturne zveze »Vzajemnost«, kakor smo že poročali. Ta skupščina se je odlikovala po enodušnosti vseh delegatov, po soglasnosti vseh sklepov in po stvarni debati zastopnikov vseh društev. Tako je skupščina opravila sedem točk dnevnega reda v dveh urah.

Skupščino je vodil **predsednik s. dr. Celestin Jelenec.** Po otvoritvi in pozdravih se je dr. Jelenec spominjal vseh med letom umrlih članov. Posebno je počastil spomin pokojnega publicista **Albina Prepeluha,** ki je v svoji oporoki naklonil lepo volilo naši kulturni zvezi.

Nato je podal dr. Jelenec predsedniško poročilo, v katerem je omenil predvsem težkoče, s katerimi so se morala boriti posamezna društva in vsa zveza. Glavna težkoča je pomanjkanje finančnih sredstev. Povsod po svetu podpirajo kulturne organizacije, posebno delavske občine, samouprave in država. Našim občinam nalaga občinski zakon, da dajejo podpore, in sodrugi naj se povsod trudijo, da bodo občine izvrševale svoje dolžnosti tudi napram delavskim kulturnim društvom. — Druga težava je bila v nekaterih strogih določbah društvenega zakona. Tudi avtorska centrala zahteva od delavskih društev previsoke tantijeme. V lastnih vrstah je pa bila ovira v tem, da je v celoti premalo smisla in razumevanja za kulturno oragnizacijo, ki je danes bolj potrebna kakor kdajkoli.

Blagajniško poročilo je bilo razmnoženo razdeljeno med delegate.

Za nadzorstvo je poročal s. **Štukelj,** ki je predlagal absolutorij blagajniku in odboru.

V debati je poročal s. Štukelj o odnošaju posameznih društev do **revije »Vzajemna Svoboda«.** Društva naročajo revijo in jo plačujejo po din 1.50 mesečno naravnost pri upravi v Mariboru. Mnogo društev je pokazalo vso ljubezen do revije, s tem, da so jo redno plačevala, nekatera celo v naprej. Zastopnikom najboljših društev je razdelil nagrade — lepo v rdeče platno vezani letnik 1938. Te nagrade so prejela sledeča društva: Senovo, Borovnica, Celje, Črna, Griže pri Celju, Lesce, Litija, Dobrunje pri Ljubljani, Ptuj, Trbovlje, Hrastnik I., Stožiče pri Ljubljani, Št. Vid nad Ljubljano in Maribor. — Izven društev »Vzajemnosti« je uprava dala isto nagrado društvu »Naprej« v Zagorju.

V nadaljnji debati so se oglasili k besedi s. **Gabrijel** iz Ptuja, **Breznik** iz Trbovelj, delegat iz **Liboj, Korošec, Kosmos, Kocjančič, Vipotnik** in **Gašperič** iz Dobrunj. — Delegati so se zavzemali za revijo, za katero so nekateri nasvetovali, naj prinaša še več poučnih, znanstvenih člankov. Nadalje so zahtevali, da se prireja več predavanj in naj se v tem oziru doseže moralno in finančno sodelovanje strokovnih organizacij in Delavske zbornice.

Volilo pokojnega Albina Prepeluha naj se uporabi za izdajo **delavske pesmarice,** ki bo služila današnji generaciji in otrokom otrok živečega rodu. Tako bo ostal tudi trajen spomin na Albina Prepeluha.

V imenu verifikacijske komisije je poročal s. Vehovec, da je na skupščini poleg članov zvezinega odbora in nadzorstva zastopanih 20 društev, dočim je odsotnih, deloma upravičenih, 14 društev.

Predsednik s. dr. **Jelenec** je dal na glasovanje razrešnico staremu **odboru, predlog, da je revija obvezna za vsa društva in za vse člane** in predlog za izdajo delavske pesmarice. Vsi trije predlogi so bili sprejeti soglasno.

S. Vehovec iz Kranja je nato v imenu komisije predlagal naslednjo listo **zvezinega odbora in nadzorstva:** Predsednik dr. Celestin Jelenec, I. podpredsednik Josip Petejan iz Maribora, II. podpredsednik prof. Ivan Favai, tajnik Ciril Štukelj, blagajnik Blaž Korošec; odborniki: Ivo Gruden, Ivan Mlinar, Angela Vodetova, Rudolf Čebular, Franc Kocjančič iz Dobrunj, Ivan Breznik iz Trbovelj, Jaka Vehovec iz Kranja, Jakob Vodopivec iz Celja in Ivan Logar iz Črne; nadzorstvo: Leopold Cej, Niko Bricelj, Kristina Rakovec, Vipotnik iz Griž pri Celju in Kosmos iz Hrastnika.

Predlog je bil soglasno sprejet brez debate.

Pri zadnji točki dnevnega reda so govorili s. **Kocjančič,** ki se je zavzemal za boljše stike med strokovnimi in kulturnimi organizacijami in poudarjal potrebo večje aktivnosti v ljubljanskem okrožju. S. **Smolinsky** iz Stožic je priporočal, naj se zveza posebno ozira na novo ustanovljajoča se društva, ki so posebno v začetku potrebna pomoči in nasvetov. S. **Babič** iz Pobrežja je opozarjal na potrebo sistematičnega kulturnega dela ob severni meji in na vzgojno delo med sodružicami in ženskami. — Njegove nasvete je podprl s. **Vešligaj** s Tezna. S. **Vipotnik** iz Griž se je pritoževal radi dopisovanja. S. **Gabrijel** iz Ptuja je poročal o posebnih težavah, ki jih ima naše prosvetno delo v njegovem kraju. S. **Demšar** iz Št. Vida nad Ljubljano je priporočal govorniški tečaj.

S. **Štukelj** je nato kot novoizvoljeni tajnik odgovarjal na vse izrečene misli, pritožbe in nasvete in izjavil, da zagotavlja vsa društva, da bo bodoči odbor skrbel za vzoren red, tako pri zvezi kakor pri društvih in za to, da se bo **poglobilo vse naše izobraževalno delo v socialističnem duhu,** kolikor nam bodo dopuščale razmere in moči.

Z vzklikom Družnost! je predsednik dr. Celestin Jelenec pred 12. uro končal skupščino, ki je bila vseskozi pozitivna in kateri bo brez dvoma sledilo poživljenje našega kulturnega dela.

PREVALJE

Ni več komisar. Neposredno pred volitvami v Narodno skupščino je bil imenovan za komisarja pri upravi mežiškega svinčenega rudnika prevaljski advokat dr. Emil Štefanović, nekdanji dobri znanec trboveljskih rudarjev. O tem imenovanju smo čitali v vseh časopisih. Med tem pa je že nastopila sprememba. Dr. Štefanović je bil odpoklican in na njegovo mesto imenovan rudarski glavar g. inž. Čuček, kateremu ta funkcija tudi pripada. Kakor izvemo, je bil dr. Štefanovič odpoklican že ob koncu preteklega leta.

ČRNA PRI PREVALJAH

Občni zbor »Vzajemnosti« se bo vršil v nedeljo, dne 12. t. m. s pričetkom ob 2. uri pop. v dvorani gostilne pri Krulcu. Ako bi ob določeni uri ne bilo navzočih dovolj članov, se bo vršil občni zbor pol ure kasneje, ki bo sklepčen ne glede na število udeležencev. Sodruge in sodružice vabimo, da pridejo na občni zbor in pristopijo, v kolikor še niso člani, k »Vzajemnosti«. — Izobrazba je prvo, kar je najbolj potrebno delavcu, ako hoče, da si bo popravil svoj položaj. Neveden delavec je igračka v rokah svojih nasprotnikov, ki se iz njega norčujejo, ne da bi ta to opazil. Z drobtinicami ga pitajo, delavec pa ne vidi, da velike kose obdrže za sebe. »Vzajemnost»« je izobraževalno društvo, namenjeno vsemu delavstvu, ki hoče iz teme nevednosti v svetlo bodočnost.

TEZNO PRI MARIBORU

Del. kult. društvo »Vzajemnost« priredi v petek, dne 10. marca ob pol 8. uri zvečer v gostilni Felič predavanje: »Naloge današnje žene«. Predava ga. Angela Vode. Sodružice, sodrugi, pridite. — Odbor.

Vabilo na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR (skupščino)

»Splošne hranilnice in posojilnice za Jesenice in okolico z. z o. j. Jesenice-Sava«, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. marca 1939 ob 15. uri v srednji dvorani »Delavskega doma«, Cankarjeva cesta štev. 3 s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega rednega in zadnjega izrednega občnega zbora.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Sklepanje o letnih sklepnih računih, o uporabi prebitka in o podelitvi razrešnice upravnemu in nadzornemu odboru.
5. Volitev načelnika in 6 članov upravnega odbora in sedem namestnikov.
6. Volitev petih članov nadzornega odbora in petih namestnikov.
7. Volitev predsednika razsodišča in njegovega namestnika.
8. Predlogi in pritožbe članov.
9. Razno.

Če občni zbor (skupščina) ob napovedani uri ni sklepčna se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor na istem mestu, ki bo sklepčen ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo. **Nadzorstvo.**

Splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico reg. z. z o. z. **Jesenice-Sava.**

Jesenice, dne 7. marca 1939.

Delavski pravni svetovalec

Dolg za prehrano (Senovo)

Vprašanje: Imel sem nekaj mesecev na hrani rudarja-samca, ki mi je ostal za 15 dni dolžan na hrani in pranju perila 150 din. Kljub ponovnim opominom mi tega dolga ne plača, ampak samo obljublja in odlaga od meseca do meseca. Ali bi mu lahko za ta dolg zarubil obleko, pohištvo, plačo?

Odgovor: Nehvaležnega dolžnika morate najprej tožiti in ko bo sodba pravomočna, lahko proti njemu uvedete izvršbo na premičnine in na žepni rubež. Vso obleko in pohištvo, ki je ne rabi za svoje neobhodno preživljanje in svoje rodbine, mu boste pri tem lahko zarubili. Plača rudarjev je po dosedanjih odločbah večine sodišč nerubljiva, izvzemši za alimentacije. Morda najprej zagrozite dolžniku s preganjanjem. Če je količkaj pošten, Vam bo gotovo odplačeval dolg vsaj v obrokih.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

v Mariboru, reg. pom. blagajna

znana domača zavarovalna ustanova v Dravski banovini, ki plodonosno deluje že od leta 1927 in je izplačala tekom obstoja nad **37 milijonov din** na pogrebninah in dotl.

Zavaruje za pogrebnino zdrave osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000·— in

za doto mladoletne od 1. do 16. do največ din 25.000·— plačljiva ob dovršenem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

Kaj je rekel dr. Korošec?

V Celju je govoril dne 7. marca dr. Korošec. Rekel je med drugim: »Naša naloga je, da politiko vlade z vsemi silami podpiramo. Slišali smo že celo govornike, ki naravnost kvarijo politiko nove vlade in jo hočejo kompromitirati. Slon ne zna zalivati trave, a pohoditi jo zna.

Druga naša naloga je, da si ne domišljujemo, da sedaj, ko je zopet zanešeno v naše politično ozračje malo več svežega, svobodnega zraka, že smemo vse storiti, vse pisati in govoriti, kar kdo hoče. Položaj je preveč težak, vprašanja so preveč kočljiva, da bi se smeli posluževati neomejene svobode.

Ne vidim pa nobenega razloga, da bi naša, po vsej državi razširjena stranka Jugoslovanska radikalna zajednica ne bila tako pomembna, kakor je bila do sedaj. Nasprotno. Ne morejo nas tudi motiti spremembe v vladah. Da vam, ki ste še po večini mladi, povem staro temeljno politično resnico: stalna, neminljiva je samo dinastija. Posamezne vlade in pa posamezni ministri pridejo in zopet gredo.

Ta svoja izvajanja je zaključil: »Prosim, da se dobro razumemo.«

V ogledalu

»Našim vzgojiteljem v premislek.« Pod tem naslovom je objavil »Slov. dom« v št. 51 to-le: »Bližal se je zgodovinski 11. december 1938. Dan, ki je postavil važen mejnik tebi in men, ki je prinesel med evropsko javnost soglasno zahtevo slovenskega ljudstva: Tako in nič drugače! In ti, dragi gospod učitelj, si stal zopet ob strani, t. j. izven vrst strnjenih slovenskih mož in fantov.« Tako zelo zameri »Slov. dom« tistim, ki niso volili dr. Stojadinovića.

S PODEŽELJA

Nesocijalni čin. V neki fari lepih Slovenskih goric je župnik najel organista začetnika s katerim se je dogovoril, da ga vzame na poskušnjo do meseca maja. Ob nastopu službe je organist predlagal naj bi sestavili začasno pismeno pogodbo. Gospod župnik ga je zavrnil z besedami: »Nam kot poštenim koreninam boste je na besedo verjeli.« A lepega dne, bilo je menda 14 dni odkar je mladenič pridno čistil župnišku hleve, poleg tega pa vršil organistovsko službo, mu je kratkomalo službo odpovedal.

RUŠE

Brezposelni so zaprosili pri občini za delo, prejeli so pa odgovor, da ker so volili Mačka, naj gredo tudi delat na Hrvatsko. Za naše [illegible] odbornike bi bilo dobro, da se seznanijo z uredbo, ki se tiče preganjanih, ki so volili listo dr. Mačka.

Dobavo gramoza za kraj Bezeno, je opravil obč. odbornik Marin, kar bi po predpisih ne smel. Interesnmti želijo, da se dobava gramoza v bodoče razpiše.

Župan g. Jurše je odstopil kot predsednik JRZ organizacije. Njegov naslednik je Stanc Anton, znan kot velik prijatelj bivših avstrijskih nadvojvod.

Preselila sta se dva agilna sodruga, razpuščene »Vzajemnosti«, Šenet Vili in Segulin Fr. Prvi nastopi službeno mesto pri elektrarni Fali, Segulin pa v Laškem. Na svojih novih mestih jima želimo vse najboljše.

Pižmovko je ujel županov sin Jurše Ervin, ki je znan kot dober lovec, osobito se je izkazal na lovu 11. decembra.

Tvornica za dušik je ponovno sprejela v delo 25 delavcev, ki so bili lansko leto odpuščeni. Kakor se kaže, bo tvornica v tekočem letu dobro obratovala, kar bo našemu delavstvu tudi prav prišlo.

VELENJE

Občni zbor zadruge državnih uslužbencev se je vršil v nedeljo, dne 26. februarja. Vodil je občni zbor Kališnik Leopold. Za revizijsko centralo je bil navzoč revizor g. Iršič. Odbor je podal poslovno poročilo. Zadruga šteje 410 članov in je imela v preteklem poslovnem letu 2.5 milijonov dinarjev prometa. Približno je vsak član nakupil v zadrugi za din 6000.—. Prebitek je znašal din 168.000, od tega so prejeli člani v obliki povračil v blagu din 109.000. Deležnega kapitala ima zadruga din 107.000, rezervnega fonda pa din 144.000. V očigled dejstvu, da obstoja zadruga šele pet let, zaznamuje lep napredek in vse kaže, da je bilo vodstvo v dobrih rokah. Proti sedanjemu vodstvu so le nekaterniki, ki tudi sicer radi rovarijo, pa niso še nikdar pokazali kaj boljšega; le-ti so že vohali kako bo stvar izpadla, pa glavni niti na občni zbor niso prišli. — Volitve so pokazale, da uživa sedanja uprava zaupanje članstva. Voliti je bilo dva člana v odbor in tri namestnike (celotni odbor šteje 6 članov). Postavljeni sta bili dve listi in sicer lista z nosilcem Franjom Trnovškom, ki je dobila 146 glasov in lista strel. mojstra Zdravkota Kovača, ki je ostala v ogromni manjšini, ker je dobila samo 21 glasov. Dve glasovnici sta bili neveljavni, dve pa prazni.

SARAJEVO

Cankarjeva proslava. Slovenski delavci v Sarajevu so tudi priredili Cankarjevo proslavo. Dne 11. februarja je bila v »Delavskem domu« svečana akademija v spomin na dvajsetletnico smrti nepozabnega Ivana Cankarja. Proslavo, združeno z zabavo, je priredilo Del. kult. društvo »Cankar«. Ce kje v tujini, preživlja slovensko delavstvo svojo Kalvarijo gotovo v Sarajevu. To je bilo najbolj razvidno pa revnem programu proslave. Besedo o Cankarju je moral govoriti neki delavec, čeprav je bil prvotno za to predviden intelektualec, ki se je zadnji hip pred proslavo premislil, ker se je ustrašil eventuelnih posledic... »Dunajske večere« od Ivana Cankarja je lepo z občutkom deklamirala — ne Slovenka, ampak nad vse požrtvovalna sodružica Evica Bozdarić, hči vroče Dalmacije, ker mnoge izmed številnih slovenskih deklet ali žena rajše stoje apatično ali užaljeno ob strani in z ironičnim nasmehom posmatrajo necloveški napor posameznih požrtvovalnih sodrugov in sodružic društva »Cankar«. Glavna točka programa je bila vsekakor drama Ivana Cankarja »Hlapci«, od katere se je radi težkoč, s katerimi se društvo »Cankar« mora boriti, dalo samo prvo in drugo dejanje. Naštudiral je delo naš požrtvovalni starina Ravnikar, ki pa je radi starosti (74 let) in bolezni moral odnehati. Režijo so pa prevzeli in mojstrsko dovršili dr. Jakša Vladimir in njegova gospa. Oba dejanja sta bila precizno podana. — pravi Cankarjev duh je odmeval iz govorjenih besed. Dr. Jakši kot režiserju se je poznalo, da mu je triletno bivanje v Ljubljani omogočilo polno razumevanje duha Ivana Cankarja. Njemu in njegovi gospej ter vsem ostalim sodrugom in sodružicam, ki so sodelovali in pomagali pri igri, godbi in zabavi naj bo izrečena hvala. — Čeprav je slovenskega delavstva v Sarajevu dosti, pa nas je malo za kulturno delo, ki nam je potrebno kot nam je potreben grenki kruh, ki si ga služimo izven naše ožje domovine. Čudno je, da ima slovenski delavec v tujini ravno v takozvanih boljših krogih, med inteligenco, svoje nasprotnike, ki namesto, da bi podprli kulturna stremljenja slovenskega kulturnega društva, jih še pobijajo, društvu podtikajo komunizem in tako govore na krajih, kjer bi o tem ne smelo biti govora. Taka je torej usoda slovenskih revežev v tujini! Najprej s trebuhom za kruhom. Izčrpan od dela si pa v svojem stremljenju po izobrazbi deležen še preganjanja in nerazumevanja pri lastnih ljudeh. Taka je Kalvarija delavca Slovenca v Sarajevu, ki stremi iz nižin kvišku!

SLOVENSKA BISTRICA

Podružnica I. delav. kolesarskega osr. društva bo imela v nedeljo, dne 12. marca ob 14. uri v hotelu »Beograd« svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi člani in članice. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Ako ob določenem času ne bo navzočih zadostno število članov, se bo vršil pol ure kasneje občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen ob vsakem številu članov. — Odbor.

Zadnje vesti

Radio oddajna postaja v Madridu je bila pokvarjena, sedaj zopet odaja. Postaja je objavila proglas sindikalistov, da žele konec vojne, vendar pod sprejemljivimi pogoji. — Franco pripravlja napad na Madrid. Računajo pa, da zavzetje mesta ne bo lahka stvar, ker je vse ozemlje okrog Madrida eno samo polje min.

Anglija je pripravljena. Prehranjevalni minister je izjavil, da je industrija prehrane organizirana za slučaj vojne. V 24 urah lahko prične funkcijonirati aparat, za razdeljevanje živil civilnemu prebivalstvu.

Rumunski zunanji minister Gafencu se je vsled smrti ministrskega predsednika predčasno vrnil iz Poljske, kjer je bil na oficijelnem obisku. Rumunija in Poljska sta potrdili svoje prijateljske veze in povdarili, da hočeta živeti s sosedi v miru in prijateljstvu.

Madžarska vladina stranka in krščanska stranka sta se strnili v stranko madžarskega življenja, ki bo nastopila pri volitvah v parlament. Predsednik stranke je grof Teleki, ki je tudi ministrski predsednik.

MALI OGLASI Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Rogg

Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

„FOX“ terpentin-krema je nenadkriljiva

Vazelin in pravi gumitran Vas varuje v snegu d ežju in blatu najbolje pred prehladom.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra izdelava.

Priporoča se

ŠPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom r. z. z o. z.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. Telefon št. 2324

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.